

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620205131
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6620205131.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa T. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, maloletá v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom S. práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, ul. F. Lehára 18, dieťa matky G.. K. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., G. XXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, advokátska kancelária v Lučenci, J. Kráľa 5/A a otca M. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., T. XXXX, zastúpeného AK Neuschlová, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 5, IČO: 36 861 359, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 12P/70/2020 - 44 zo dňa 19. 11. 2020, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol, že otec M. O. je oprávnený s maloletou T. O. uskutočňovať videohovory prostredníctvom elektronickej aplikácie na prenos zvuku a obrazu a to každý týždeň utorok a štvrtok v čase od 18:00 hod do 18:15 hod. a každú párnú nedeľu v čase od 18:00 hod do 18:15 hod. a matke G.. K. O. uložil povinnosť zabezpečiť realizáciu videohovorov zo strany maloletej T. O. a byť pri nich prítomná.

2.1. Rozsudkom Okresného súdu v Pezinku č. k. 12P/228/2017-76 zo dňa 20. 02. 2018 bolo manželstvo rodičov maloletej T. O. rozvedené. Súd schválil rodičovskú dohodu, ktorou bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a obaja rodičia budú maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej mesačne v sume 250 EUR.

2.2. Styk otca s maloletou bol upravený rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/21/2019-86 zo dňa 13. 05. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14CoP/41/2019-211 zo dňa 19. 11. 2019 tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou Hankou každý nepárny týždeň v sobotu za prítomnosti matky v čase od 8:30 hod do 11:00 hod a bez prítomnosti matky poobede toho istého dňa od 16:00 hod. do 18:00 hod. a nasledujúcu nedeľu bez prítomnosti matky od 8:30 hod. do 11:00 hod a od 16:00 hod. do 18:00 hod. Otec si dieťa prevezme v mieste bydliska matky a na tom istom mieste po ukončení styku maloletej matke odovzdá.

3.1. Návrh neodkladného opatrenia bol podaný dňa 29. 10. 2020 a otec ho odôvodnil tým, že situácia vyvolaná ochorením COVID-19 a opatrenia spojené s vyhlásením núdzového stavu na území Slovenskej republiky ho limitujú v možnostiach reálneho výkonu práva na styk s maloletou. Vzhľadom na vzdialenosť jeho bydliska od bydliska matky musí cestovať už v piatok popoludní, aby si dieťa mohol v sobotu ráno o 8:30 hod. prevziať. V sobotu aj nedeľu musí dieťa odovzdať na popoludňajší spánok matke. Matka v ostatnom čase opakovane otcovi oznámila, že zo zdravotných dôvodov na strane dieťaťa stretnutie s maloletou neumožní do času, keď bude situácia pre zdravie menej riziková.

3.2. Naliehavý právny záujem je podľa otca osvedčený celospoločenskou situáciou a správaním sa matky. Ak sa dieťa s otcom nestýka pravidelne dlhší čas, je prirodzený vývin dieťaťa ohrozený. Otec nechce dcéru ohroziť, ale súčasne považuje za neprípustný argument matky, ktorá sprísňovanie opatrení používa ako argument na zamedzenie osobného styku otca s dcérou. Pre dieťa sú prospešné vzájomné stretnutia. Osobná interakcia s otcom čo len na krátky čas, bez prítomnosti matky, alebo prostredníctvom videohovoru, počas ktorého by mal otec možnosť dcéru aspoň krátko pozdraviť a prihovoriť sa jej. Matka na návrhy otca o spojenie prostredníctvom videohovoru reaguje odmietavo. Matka má mobilný telefón, čo jej videohovor a vzájomnú komunikáciu umožňuje realizovať prostredníctvom inštalovaných aplikácií, disponuje tiež internetovým pripojením. Otec má záujem kontaktovať sa s dcérou prostredníctvom videohovoru, ktorú možnosť za súčasného stavu nemá.

4. Okresný súd požiadal kolízneho opatrovníka o prešetrenie pomerov u matky maloletého dieťaťa, o čom podal správu 16. 11. 2020. Matka kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že otázka komunikácie otca s maloletou Hankou prostredníctvom videohovoru bola už prejednaná v inom konaní Okresného súdu Lučenec. Matka sa vyjadrila, že maloletá videohovor s otcom nechcela, od telefónu neustále odbiehala. Podľa matky súd zaujal stanovisko, že dieťa je malé a nemôže byť nútené, pokiaľ nechce cez videohovor komunikovať. Matka má v telefóne aplikáciu Messenger, aplikáciu WhatsApp ani Viber nemá, s otcom dieťaťa komunikujú prostredníctvom SMS správ.

5.1. Okresný súd návrh otca posúdil ako návrh na rozšírenie úpravy styku, ktorý bol upravený rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/21/2019-86 zo dňa 13. 05. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14CoP/41/2019-211 zo dňa 19. 11. 2019, ktorým súd upravil styk otca počas každého nepárneho týždňa. Z SMS správ je zrejmé, že matka otcovi oznámila, že zo zdravotných dôvodov na strane maloletej otcovi stretnutia neumožní do času, kým bude situácia menej riziková.

5.2. Mal za to, že situácia súvisiaca s ochorením COVID-19 obmedzuje otca v možnostiach reálneho práva styku s maloletým dieťaťom, preto je nevyhnuté rozšíriť úpravu styku, ktorý sa bude uskutočňovať formou videohovoru prostredníctvom elektronickej aplikácie na prenos zvuku a obrazu v stanovené dni a čase, počas 15 minút. Za styk dieťaťa s rodičom možno považovať akúkoľvek formu komunikácie. Matka disponuje mobilným telefónom, ktorým vie zabezpečiť videohovor otca s maloletou. Matka k otázke videohovoru namietala v konaní sp. zn. 21P/3/2020 na pojednávaní dňa 15. 06. 2020. Od tej doby je dieťa vyspelejšie a 15 minút, resp. pokiaľ vydrží aj kratšiu dobu, má možnosť sa so svojím otcom aj takou formou stretnúť a komunikovať, pretože je to v záujme maloletého dieťaťa.

6. Okresný súd uviedol, že vydané neodkladné opatrenie je konečným rozhodnutím podľa § 330 ods. 2 CSP. Na právne zdôvodnenie ďalej uviedol § 2 ods. 1 CMP, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d) , § 329 ods. 2 CSP a § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal s poukazom na § 52 CMP.

7.1. Proti uzneseniu podala v zákonnej 15 dňovej lehote odvolanie matka, ktorá namietala, že neboli splnené predpoklady na jeho vydanie. Okresnému súdu vytýkala, že neodkladné opatrenie posudzoval ako návrh na rozšírenie úpravy styku otca s maloletou a natrvalo rozšíril styk otca s maloletou upravený právoplatnými rozsudkami. Rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností podľa § 121 CMP možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery. Je potrebné dokazovaním porovnať, či sa zmenili pomery na strane rodiča alebo dieťaťa a či zmenu odôvodňuje najlepší záujem dieťaťa. Pri neodkladnom opatrení prevláda požiadavka rýchlosti nad úplnosťou skutkových zistení. Neodkladné opatrenie je v rozpore so zásadou zisťovania skutočného stavu veci podľa článku 6 CMP a z dôvodu obchádzania § 121 CMP.

7.2. Rozhodnutie je tiež nepreskúmateľné. Z návrhu otca nevyplýval žiadny skutočný dôvod, pre zmenu v úprave styku. Všeobecné tvrdenie o údajnom opakovanom neumožnení styku otca s dcérou a pandemickou situáciou je klamlivé a zavádzajúce tvrdenie, lebo situácia spojená s ochorením COVID-19 trvá už od marca 2020 a nijakým neprímeraným spôsobom nekomplikuje osobné stretávanie sa otca s dcérou, čo matka preukazuje pripojeným prehľadom stretnutí otca s maloletou dcérou od 06/2020 do 11/2020. Pokiaľ bola maloletá chorá alebo sa otec rozhodol nevyužiť stretnutie s maloletou, nejde o dôvod neodkladnej úpravy pomerov.

7.3. Otec propaguje kontakt prostredníctvom videohovoru s dieťaťom, ktoré má iba štyri roky a pre ktoré je takýto spôsob komunikácie škodlivý, v rozpore s prirodzeným vývojom dieťaťa. U malých detí nemožno predpokladať zrelosť, aby rozumeli ako funguje videohovor, bez skresľovania predstavy o realite. Zo správy z poradenského stretnutia vyplýva, že maloletá je naviazaná na matku. Neodkladné opatrenie je

obmedzujúce pre zdravý vývoj maloletej a je nevhodne zaradené do denného harmonogramu dieťaťa. Výrazne zaťažuje maloletú nútením do konania, ktoré neprislúcha veku a osobnosti dieťaťa.

7.4. Rozhodnutie zaťažuje matku uložením ďalších povinností. Matka si riadne plní povinnosti spojené so stykom otca každý nepárny víkend podľa rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica 14CoP/41/2019 a s povinnosťou poskytovať otcovi informácie každý mesiac o maloletej podľa rozsudku Okresného súdu Lučenec 21P/3/2020 zo dňa 07. 08. 2020. Matka považuje správanie otca dieťaťa za šikanózne voči jej osobe, kedy otec dieťaťa využíva dostupné právne nástroje, ktoré slúžia rodičom, ktorých práva sú reálne porušované, čo otec nepreukázal. Z uvedených dôvodov navrhla neodkladné opatrenie zrušiť.

7.5. Matka v replike na vyjadrenie otca k odvolaniu uviedla, že nie je prospešné, aby maloletá využívala vo svojom veku technické zariadenia a učila sa funkciám sociálnej siete. Matka aj s maloletou majú v rodičovskom dome v Lovinobani, ktorého je matka spoluvlastníčkou, lepšie podmienky na súkromný život aj komfort. Matka stanovené termíny videohovorou dodržiava, ale maloletá nemá záujem, aby s otcom telefonovala. Napriek aktuálnej situácii COVID 19 otcovi žiadnym spôsobom neboli zredukované možnosti stretávania sa s maloletou. Ku skráteniu osobných stretnutí maloletej s jej otcom došlo mnohokrát kvôli k tomu, že Hanka chcela ísť už domov.

7.6. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka matka uviedla, že zodpovedá jej tvrdeniam, že neodkladné opatrenie nebolo vhodným rozhodnutím.

8.1. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že nerozumie, z akého dôvodu matka považuje povinnosť prijať videohovor od otca a umožniť otcovi vidieť maloletú a prihovoriť sa jej za šikanózny výkon práva. Matka pokračuje v snahe vylúčiť otca zo starostlivosti o dieťa, v ktorom mohol pokračovať, ak by matka zostala bývať v G., kde žije otec aj matkina rodina. Otec si uvedomuje, že dieťa je vo veku, kedy pri videohovore nemusí vydržať stanovený čas. Na začiatok by postačovalo, ak by matka videohovor od otca prijala a otcovi umožnila maloletú T. pozeráť, napr. pri hre, aby primeraným spôsobom umožnila otcovi dcéru osloviť, pozdraviť, prihovoriť sa jej. Pritom si vytvorila model spôsobu komunikácie, ktorý bude otcovi a dcére vyhovovať. Z odvolania je zrejmé, že matka bez zásahu súdu dobrovoľne neurobí žiadny krok k tomu, aby vzťah maloletej k otcovi podporovala a rozvíjala. Rozhodnutie okresného súdu navrhol potvrdiť.

8.2. V replike otec uviedol, že matka namiesto podpory vzťahu maloletej s otcom má tendenciu tento vzťah blokovať. Otec nerozumie, ako je pre dieťa ohrozujúci pravidelný telefonický kontakt prostredníctvom videohovoru. Otec musí na styk s dcérou absolvovať cestu 2 x 250 km. Videohovor je z dôvodu vzdialenosti bydlísk rodičov maloletej a z dôvodu epidemiologickej situácie jediný spôsob kontaktu otca s maloletou. Matka podaním odvolania ignoruje dôvody rozhodnutia súdu, podľa ktorého videohovory, resp. telefonické hovory môžu prispieť k prehĺbeniu vzťahu otca s maloletou, pričom pre maloletú ani jej matku nepredstavujú nijakú záťaž. Maloletá nemá problém komunikovať s otcom za predpokladu, že do tejto komunikácie nezasahujú iné osoby, ktoré odpútajú pozornosť maloletej. Matka reálne nemá záujem o udržiavanie a budovanie zdravého pravidelného a intenzívneho kontaktu maloletej dcéry s otcom.

8.3. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka otec uviedol, že vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky použil všeobecné formulácie, ktoré sú následne matkou zneužívané na ospravedlnenie jej prístupu k právu maloletej Hany na zachovanie jej vzťahu s otcom. Matka v pozícii preferovaného rodiča zneužíva vzdialenosť bydlísk rodičov dieťaťa na obmedzovanie kontaktu otca s maloletou dcérou

9. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že je v záujme maloletého dieťaťa konať vo veci úpravy rodičovských práv a povinností v riadnom konaní tak, aby právo rodiča nebolo v rozpore so záujmom dieťaťa. Vzťahy medzi rodičmi sú dlhodobo narušené, pretrvávajú problémy pri kontakte otca s maloletou. K vyjadreniu otca uviedol, že účastník konania má právo žiadať cestou súdu o doplnenie vyjadrenia alebo vysvetlenie postupu kolízneho opatrovníka. Otec žiadal úrad o intervenciu z dôvodu problémovej komunikácie medzi rodičmi. Úrad mal snahu pomôcť pri zabezpečovaní kontaktu otca s dcérou v prípade, že osobný kontakt nebude možný, prostredníctvom videohovoru. Odborné poradenstvo, nariadené súdom v konaní 21P/3/2020 neplní svoj účel. Následne podal otec návrh neodkladného opatrenia. Kolízny opatrovník sa stotožňuje s odôvodnenými závermi rozhodnutia súdu, ktoré v danej situácii korešponduje najlepším záujmom dieťaťa.

10. Krajský súd prejednal odvolanie matky, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal v medziach daných ust. § 65 a 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contráριο) uznesenie okresného súdu podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere,

že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

11. Podľa § 360 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 2 ods. 2 CMP na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 325 ods. 2 písm. d) zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) neodkladným opatrením možno strane uložiť aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 330 ods. 2 CSP, ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

Podľa § 337 ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje.

12. V posudzovanom prípade okresný súd neodkladným opatrením vyhovel návrhu otca, ktorému rozšíril styk s maloletou dcérou vo forme 15 minútových videohovorov so začiatkom o 18,00 hod. každý utorok a štvrtok a ďalej každú párnú nedeľu, keď nepárne víkendy má otec rozsudkom upravený osobný styk s maloletou. Osvojil si dôvody otca, že situácia súvisiaca s ochorením COVID-19 obmedzuje v možnostiach reálneho práva styku s maloletou dcérou ako nevyhnuté dôvody rozšírenia úpravy styku.

13.1. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré sú podkladom pre konečné rozhodnutie vo veci samej a obmedzí sa len na osvedčenie skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov. Súd je vždy povinný posúdiť, či neodkladnou úpravou pomerov vo veciach rodičov a maloletých detí nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov konania, dieťaťa alebo jeho rodičov, nad nevyhnutnú mieru, a či táto dočasná, resp. neodkladá úprava pomerov sleduje legitímny cieľ.

13.2. Neodkladné opatrenie vydal okresný súd ako konečné rozhodnutie, ktorým rozhodol o rozšírení úpravy styku bez toho, aby došlo k zmene právoplatného rozhodnutia o úprave styku otca s maloletou, ktorá bola upravená rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/21/2019-86 zo dňa 13. 05. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14CoP/41/2019-211 zo dňa 19. 11. 2019.

14.1. Právna úprava neodkladného opatrenia vo veciach maloletých detí je uvedená v § 360 a nasl. CMP a na použitie Civilného sporového poriadku odkazuje ustanovenie § 2 ods. 2 CMP. Oba predpisy sa použijú z dôvodu, že právna úprava neodkladného opatrenia vo veciach maloletých detí je v Civilnom mimosporovom poriadku neúplná. Z použitia sú však vylúčené tie pravidlá a procesné postupy Civilného sporového poriadku, ktoré nie sú zlučiteľné s povahou, so zásadami konania upraveného v Civilnom mimosporovom poriadku.

14.2. V posudzovanom prípade je potrebné procesný postup upravený v CSP prispôsobiť zásadám nesorového konania. V odvolaní sa správne poukazuje na porušenie čl. 6 CMP, podľa ktorého súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania, aby zistil skutočný stav veci a na účely zistenia skutočného stavu veci je povinný vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí. Pri rozhodnutí sa uplatní aj čl. 10 ods. 1 CMP, keď dôkazy a tvrdenia účastníkov konania hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon.

15. V posudzovanej veci okresný súd neodkladným opatrením trvalo upravil formou videohovoru styk otca s maloletou dcérou bez toho, aby uplatnil zásady uvedené v čl. 6 a čl. 10 ods. 1 CMP. Obmedzil sa iba na konštatovanie predchádzajúcich súdnych konaní, ktorými boli upravené rodičovské práva a povinnosti k malol. T. O. a na správu kolízneho opatrovníka. Zo spisu je zrejmé, že po doručení návrhu neodkladného opatrenia si vyžiadal správu kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov u matky a maloletého dieťaťa. Ak bolo účelom rozhodnutia trvalo upraviť pomery, bolo povinnosťou súdu konať pred vydaním rozhodnutia aj s matkou dieťaťa už len z toho dôvodu, že sa jej ukladá povinnosť poskytovať súčinnosť pri realizácii videohovorov. Okresný súd návrh otca doručoval matke až s rozhodnutím (č. I. 50). V dôvodoch rozhodnutia chýba hodnotenie zmeny pomerov, hodnotenie

záujmov dieťaťa a práv a povinnosti každého z rodičov. Doterajší styk otca s maloletou je rozsudkom upravený tak v prítomnosti matky aj bez prítomnosti matky. Okresný súd nehodnotil správanie sa matky pri doterajšej úprave styku maloletej s otcom, ani to, ako dospel k uloženiu povinnosti matke zabezpečiť v stanovený čas videohovory otca s dcérou.

16. Okresný súd si neujasn timer, či otec požadoval dočasnú úpravu styku na čas protipandemických opatrení a s tým spojených obmedzení pohybu, alebo nad rámec toho a vzhľadom na správanie matky, sa otec domáha aj rozšírenia úpravy styku. Okresný súd rozhodol neodkladným opatrením bez toho, aby začal konanie vo veci samej o úprave styku a neodkladným opatrením zmenil rozsudok o úprave styku, čomu nepredchádzalo potrebné dokazovanie a hodnotenie dôkazov. Účastníci konania tak nemali možnosť vyjadriť sa k návrhu ani dôkazom.

17. Predošlé spoločné konanie bolo vedené pod sp. zn. 21P/3/2020 o návrhu matky na zmenu úpravy styku a o návrhu otca na uloženie povinnosti matky poskytovať otcovi dieťaťa vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca e-mailové správy, obsahujúce informácie o zdravotnom stave, o školských a mimoškolských aktivitách dieťaťa. Podľa zápisnice č. k. 21P/3/2020-117,-118 zo dňa 15. 06. 2020 otec uviedol, že videokomunikácia sa začala uskutočňovať na podnet kolízneho opatrovníka a matka uvádzala, že túto telefonickú komunikáciu dieťaťa s otcom umožňuje, problémom je, že dieťa nevydrží dlho, odíde od telefónu.

18. Otec návrhom videohovorov s dcérou sleduje legitímny cieľ úpravy styku, podložený dostupnosťou prostriedkov a zvýraznený vzdialenosťou bydliska. Otec negatívne vnímal, že zo strany matky a jej príbuzenstva dochádzalo k ovplyvňovaniu pozornosti dieťaťa počas osobného styku v mieste bydliska matky a dieťaťa v Lovinobani. Videohovory by mohli nahrádzať alebo vhodne dopĺňať osobný styk otca s maloletou. Súčasne je zrejmé, že prekážka vyplývajúca z obmedzení COVID-19 nie je iba na strane jedného z rodičov. Návrh otca fakticky rozširuje jeho styk s maloletou a súčasne ukladá matke povinnosť poskytovania súčinnosti počas trvania videohovoru, čo treba posúdiť z hľadiska zmeny pomerov, či ide o dočasné opatrenie, ktoré zanikne alebo sa zmení po dohode rodičov alebo na návrh niektorého z rodičov rozhodnutím súdu.

19. Pokiaľ má byť neodkladným opatrením trvalo upravený styk rodiča s maloletým dieťaťom, alebo tým dôjde k zmene doterajšieho rozhodnutia o úprave styku vo veci samej, potom má rozhodnutie súdu vychádzať z dokazovania. Rozhodnutie okresného má byť preskúmateľné, pretože pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia na súde prvej inštancie.

20.1. Okresný súd musí v ďalšom konaní posúdiť nielen formu styku, danú technickými prostriedkami, ale aj naplnenie účelu a obsahu. Bude hodnotiť miesto a prostredie, kde sa má videohovor uskutočniť. Aj keď ide o domácnosť a prostredie, na ktoré je dieťa zvyknuté, dá matke možnosť vyjadriť sa a otcovi upraviť návrh. Vzhľadom na vek dieťaťa je potrebné zvážiť, či sa má prenos uskutočňovať cez obrazovku mobilného telefónu alebo obrazovku počítača. Nevýhodou mobilného telefónu môžu byť malé rozmery. Je otázne, či sa dieťa dokáže sústrediť na rozlíšenie videoprenosu na malej obrazovke a či postačuje, keď otec bude môcť sledovať činnosť dieťaťa cez kameru. Zatiaľ nie je zrejmé ani to, či dieťa už pravidelne sleduje program z televízora alebo monitoru osobného počítača, či je dieťa na používanie prístroja zvyknuté a dokáže ho zaujať, čo matka spochybňovala. Potrebné zručnosti musí u dieťaťa vhodne rozvíjať aj otec počas osobných stretnutí s maloletou dcérou.

20.2. Okresný súd sa musí vysporiadať s námietkami matky, ktorej v rozhodnutí ukladá povinnosť k súčinnosti pri napĺňaní práv a povinností druhého rodiča. Okresný súd však musí predovšetkým prihliadnuť na záujmy dieťaťa, či bude pre dieťa prirodzené prezeranie a vnímanie obrazu a slova fyzicky neprítomnej osoby, resp. ako si zvyká na komunikáciu prostredníctvom prenosu zvuku a obrazu, formou videohovoru.

21.1. Pri úprave styku rodiča s dieťaťom predškolského veku treba zohľadniť čas a miesto, v ktorom sa má videohovor uskutočniť, prostredie, na ktoré je dieťa zvyknuté, aj stimuláciu každého z rodičov. Dôležitá je ústretovosť rodičov k napĺňaniu rodičovských práv a povinností. Zatiaľ z vyjadrení rodičov vyplývajú vzájomné citové zranenia, zrejmé je podozrievavé až nepriateľské správanie sa rodičov navzájom. Pokiaľ sa rozhodnutím vyžaduje prítomnosť matky po celý čas videohovoru, resp. predpokladanej komunikácie dieťaťa s otcom, vyžaduje sa tým aj vzájomná interakcia rodičov aj dieťaťa, čo je predpokladom aktívnej účasti dieťaťa na takomto úkone. Dieťa ako správne usudzuje otec, bude bezprostredne vnímať iba prítomnosť, resp. náladu matky.

21.2. Kým pri osobnom styku otca s dieťaťom je na otcovi, ako zaujme pozornosť dieťa, v posudzovanej veci otec prenáša povinnosť zaujať dieťa aj na matku, ktorá má byť počas realizácie videohovoru prítomná. Na druhej strane pri videokomunikácii nemusia rodičia navzájom rušivo vnímať prítomnosť inej dospelkej osoby. Tiež by mal otec uvážiť, či takáto videokonferencia za účasti oboch rodičov by mohla zmysluplne napĺňať povinnosti uložené matke rozsudkom č. k. 21P/3/2020-123 zo dňa 15. 06. 2020

pri podávaní správ o dieťaťi otcovi. Otec sa v navrhovanom neodkladnom opatrení dožaduje uloženia ďalšej povinnosti matke, pričom je tu možnosť rozhovoru rodičov o dôležitých veciach týkajúcich sa dieťaťa počas videohovoru, ktorý bude pozitívne vnímať aj dieťa.

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) § 428 CSP.

Toto uznesenie je vykonateľné len čo bolo vyhotovené. Na výkon neodkladného opatrenia je miestne príslušný súd, ktorý opatrenie nariadil; ak neodkladné opatrenie nariadil odvolací súd, je miestne príslušný súd prvej inštancie. Ak povinnosť uložená týmto rozhodnutím nebude dobrovoľne splnená, súd môže povinnému uložiť pokutu do 1 000 €, zastaviť výplatu rodičovského príspevku povinnému a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdať ho tomu, komu bolo maloleté dieťa podľa rozhodnutia zverené, a to aj bez návrhu (§ 367 ods. 3, § 376 ods. 3, § 383 ods. 1, § 386 ods. 1 CMP).